№ 234
1877

ᲙᲕᲔᲠᲘᲐ

№ 234
1903

ნოემბერი 2, კვირა 1903 წ.

ᲧᲝᲕᲔᲚ ᲓᲦᲘᲣᲠᲘ ᲡᲐᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲝ ᲓᲐ ᲡᲐᲚᲘᲢᲔᲠᲐᲢᲣᲠᲝ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ

ნოემბერი 2, კვირა 1903 წ.

რედაქციისაგან

უმორჩილესად ვსთხოვთ იმ ხელის მომწერთ, რომელთაც ვაზეთის ფული სრულად არ შემოუტანიათ, დანაქარონ ფულის შემოტანა.

პირველ ნოემბრიდან წლის დამლევამდე

გაზ. „ᲙᲕᲔᲠᲘᲐ“

ᲯᲦᲘᲠᲣ 2 ᲛᲐᲜ. 75 ᲙᲐᲞ.

გაზეთის „იავერიის“ ფასი თვეობით 12 თვით—10 მან., 11 თვით—9 მ. 50 კ., 10 თვით—8 მ. 75 კ., 9 თვით—8 მ., 8 თვით—7 მ. 25 კ., 7 თვით—6 მ. 75 კ., 6 თვით—6 მ., 5 თვით—5 მ. 50 კაპ. 4 თვით—4 მ. 75 კ., 3 თვით—3 მან. 50 კ., 2 თვით—2 მ. 75 კაპ., 1 თვით—1 მან. 50 კაპ.

ᲓᲜ. ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲐ ᲩᲐᲜᲓᲘᲜᲐᲡ ᲐᲡᲣᲚᲘ ᲘᲝᲡᲔᲤᲘᲜᲘᲡ ᲨᲕᲚᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲗᲐᲒ. ᲒᲠᲐᲒᲝᲚ ᲒᲘᲝᲠᲒᲘᲡ ᲨᲔ ᲛᲘᲛᲐᲮᲐᲠᲘᲡᲐ გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთა გარდაცვალებასა პირველი მეუღლისა და მეორე ძმისა თვისისა

თავ. რევაზ გიორგის ძის ამილახვრისასა

და სთხოვენ მობრძანდნენ მიცვალებრლის დასაფლავებაზე სოფ. ქვემოჭალას, საიდანაც მიცვალებულს წაასვენებენ დასაკრძალავად სამთავრისის საგვარეულო ტაძარში ორშაბათს, 3 ნოემბერს. (1—1)

ᲜᲘᲜᲝ ᲛᲔᲠᲐᲑᲘᲡ ᲐᲡᲣᲚᲘ ᲘᲝᲡᲔᲚᲘᲜᲘᲡᲐ შვილებითურთ გულითადის მწუხარებით აუწყებს ნათესავთა და ნაცნობთა, რომ დაკრძალვა მისის უფროოდ გარდაცვლებულის ასულის

ᲛᲐᲠᲗᲐᲡᲘ

დანიშნულია ორშაბათს, 3 ნოემბერს ამაღლების ეკკლესიაში.

ტფილისის სადგურიდან ცხედარს წამოასვენებენ იმავე დღეს, დილის 9 სათზედ. (2—2)

„ᲙᲕᲐᲚᲘᲡ“ ᲮᲔᲚᲘᲡ ᲛᲝᲛᲬᲔᲠᲗᲐ ᲡᲐᲣᲧᲣᲠᲐᲓᲦᲔᲑᲘᲗᲘ.

„ᲙᲕᲐᲚᲘᲡ“ ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲐ ᲐᲛᲘᲗ ᲐᲪᲐᲮᲐᲓᲔᲑᲡ,

რომ საყველაკერაო გაზეთი „კვალი“ ხელ-ახლა გამოვა ამ წლის 9 ნოემბრიდან იმავ პროგრამთა, როგორც წინად. რადგან დროებით შეჩერების გამო ამ 1903 წ. ჩვეულებრივი რიცხვი №№-სა ვერ გამოვის, ამიტომ იმ ხელის მომწერთა დასაკმაყოფილებლად, რომელთაც წლის ბოლოამდე გამოსულ ნომრებზე მეტი ერგებათ თავის შემოტანილ ფულში, დაკლებული რიცხვი №№-ებისა 1904 წლის ნომრებით შეუსრულდებათ.

ვისაც ხევერი ფული არ შემოუტანია, ვთხოვთ დაიჩქარონ ფულის შემოტანა, წინააღმდეგ შემთხვევაში, ერთი ნომრის შემდეგ გაზეთის გზავნა მოესპობათ.

ახალ ხელის მომწერთათვის წლის დაძლევამდე გაზეთი ეღირება **ᲔᲠᲗᲘ ᲛᲐᲜ.**

რედაქცია დროებით იმყოფება მიხეილის ქუჩაზე, № 207.

ფოსტის აღრესი: **Тифлисъ, редакція „КВАЛИ“.**

ᲧᲘᲠᲐᲠᲓᲘᲡ ᲛᲐᲜᲘᲤᲔᲥᲢᲣᲠᲘᲡ ᲡᲐᲬᲧᲝᲑᲘ

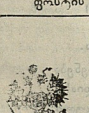

სასახლსი ქუჩა, სახლი თავად-აზნაურობისა

მომავალ სეზონისათვის მიღებულია და ყოველ-დღე მოდის დიდ-ძალი რუსეთისა და საზღვარ გარეთის ნაწარმოები მადალ-ღირსებისა და მებღალის მატერიები, ფარდები, ხალიჩები, საფიანდაზო, ბაზრობა, ზონრები და სხვა.

ხელოვნური ტუჯი „Pantasote“ სხვა-და სხვა ფერისა.

ᲚᲘᲜᲝᲚᲔᲣᲛᲘ იატაკზე დასაგები, პარკეტის მაგვარი. ლინოლეუმი—ხალიჩა და ფიანდაზი, კლეონეა.

ᲓᲠᲝᲜᲜᲘᲠᲘ ᲓᲐ ᲚᲔᲘᲢᲪᲘ.

„ᲪᲝᲓᲜᲐ“

ახლად დაარსებული ქართული წიგნის მაღაზია

ტფილისი, ᲥᲕᲐᲨᲕᲔᲗᲘᲡ ᲥᲣᲩᲐ, ᲮᲐᲜᲯᲐᲤᲐᲠᲘᲡᲘᲡ სახლი (ალექსანდრეს ბაღის პირდაპირ).

ᲘᲧᲘᲓᲔᲑᲐ. ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲬᲘᲗᲔᲚᲘ ᲓᲐ ᲥᲐᲠᲗᲣᲚ-ᲠᲣᲡᲣᲚᲘ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲫᲦᲕᲐᲜᲔᲚᲘ ᲡᲐᲛᲬᲔᲕᲚᲝ ᲓᲐ ᲡᲐᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲝ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲨᲘᲜ.

ᲛᲮᲝᲚᲝᲓ ᲠᲕᲔᲣᲚᲘ ᲤᲐᲡᲘ.

ᲛᲐᲦᲐᲖᲘᲐ ᲒᲐᲮᲡᲜᲘᲚᲘᲐ ᲧᲕᲔᲚᲐᲡᲗᲕᲘᲡ ᲓᲦᲔᲛᲓᲔ ᲛᲝᲓᲘᲡ ᲓᲘᲓ-ᲫᲐᲚᲘᲗ ᲓᲐᲜᲐᲛᲐᲢᲘ ᲡᲐᲛᲬᲔᲕᲚᲝ ᲓᲐ ᲡᲐᲮᲚᲘᲡ ᲛᲝᲜᲐᲪᲔᲛᲘ.

ᲛᲮᲝᲚᲝᲓ ᲠᲕᲔᲣᲚᲘ ᲤᲐᲡᲘ.

ᲛᲐᲦᲐᲖᲘᲐ ᲒᲐᲮᲡᲜᲘᲚᲘᲐ ᲧᲕᲔᲚᲐᲡᲗᲕᲘᲡ ᲓᲦᲔᲛᲓᲔ ᲛᲝᲓᲘᲡ ᲓᲘᲓ-ᲫᲐᲚᲘᲗ ᲓᲐᲜᲐᲛᲐᲢᲘ ᲡᲐᲛᲬᲔᲕᲚᲝ ᲓᲐ ᲡᲐᲮᲚᲘᲡ ᲛᲝᲜᲐᲪᲔᲛᲘ.

ᲛᲮᲝᲚᲝᲓ ᲠᲕᲔᲣᲚᲘ ᲤᲐᲡᲘ.

ყოველად სასაცილო, ყოველად კურიოზული სასუფევ მოჰყვეს ავტორს თავისი უკუღმართის მსჯელობის გასამართლებლად. ,,ეროვანი მრავალი ხალხი, მრავალ ენაზე ლაპარაკობს და თუ ადგილობრივს ენას დაუთმეთ ადგილი, მოგვიხდება სწავლება: სომხურზედაც, თათრულზედაც, ოსურზედაც, ქართულზედაც, იმერულზედაც, გურულზედაც, მეგრულზედაც, სვანურზედაც და სხვებზედაც. გვეკითხა, რომ ავტორმა ასე მოკლედ მოსჭრა თავისი ეთნოგრაფიული სიბრძნე და ხსენებულს ენებს არ დაუთმა ქართველი, კახური; მესხური, ჯავახური, თუშური, ფშაური, ხევსურული, მთიულური და სხვანი...

ჩვენ კი ეგა გვგონია, რომ ავტორს ეს კურიოზი უეიბობთ მოსდიოდეს. ასეთი უსაზღვრო უვიცობა ყოველად შეუღებელია მისთვის, რადგანაც იგი კაი ხანია სტუდენტს კავკასიაში, და ბშირად მოგზაურობს მეტადრე საქართველოში. აქ უცოდინარობა-კი არ მუშაობს, არამედ სხვა რამე, ბევრად უარესი უკიდურეს უვიცობაზე.

ბოლოს დიდი ქებით იხსენებს ჩვენი კრიტიკანი ბ-ნ კორხანელის სახელმძღვანელოს „Живое Слово“ და ნატრობს მისს გავრცელებას ქართველს, სომხურს და ბერძნულს სკოლებში, მეტადრე ქართველში (სამოგველოში), ნაცვლად ახლანდელის ჩვენებურის სახელმძღვანელოსი. ეტყობა, ავტორი ბ-ნი კორხანელის წიგნს რაღაც ხელსაყრელ, მარჯვე ადიდად თვით უკუღმართის გგემის განსახორციელებლად, ოღონდაც!

დანარჩენი კვლავ...

ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘ

ᲡᲘᲠᲘᲜᲘᲡ ᲪᲐᲓᲘᲡᲘᲡ კრებულისთვის სამ საოთულიანი სახლი აშენდა ერეკლეს ქუჩაზე, დეკანოზის მარკოზ ტუმანიანის მეცადინეობით. ამ დღეებში სახლს აკურთხებენ და კრებული შიგ დაბინავდება. სახლი დაჯდა 20,000 მანეთამდე.

ᲑᲔᲚᲐᲥᲘ ქალაქის საბჭოში დანიშნულია არჩევნები გამეფობის წელთის ასარჩევად მ. ს. შესტაკოვის მაგიერ, რომელმაც ქალაქის სამსახურს თავი დაანება.

ᲤᲣᲥᲘᲚᲘᲡᲘᲡ მაზრის უფროსი სთხოვს ქალაქის გამგეობას დროზედ შეიტანოს ხაზინაში საერობოგადასახადი, ქალაქის მაწვებზე შეწერილი, სულ 1,612 მანათი.

ᲤᲣᲥᲘᲚᲘᲡᲘᲡ პოლიციმეისტერმა დაავალა უბნების ბოქაულებს ბამოუცხადოს პოლიციის დამპალ მოხელეებს, რომ რუსეთიდგან გადმოსახლებულებს უჩვენონ ხოლმე მათთვის გამართული თავშესაფარი ოლგის ქუჩაზედ; ხოლო თუ რამ ცნობანი სჭირდებათ გადმოსახლებულებს, მაშინ გაგზავნონ მოგზარმორგბლის კანცელარიაში გადმოსახლებულთა გამგეობის უფროსის თანაშეწყობასთან.

ᲩᲕᲔᲜ მოგგვიფიდა ერონული ,,ᲯᲣᲯᲘᲡ“ მეათე წიგნი (ოკტომბერი), რომელშიაც დაბეჭდილია, სხვათა შორის, ვარი და სოფელი, ლექსი აკაკისა: მზეადრი, იგავი—ალ. მარიანაშვილისა: მერცხლისა. პატარა ამბავი—მარიამ დესპერიისი; პატარა ქუდი, ამბავი—სილ. თავართქილაძისა; ბიბლიული ქმაში ქალ ელისაბედ ბლეკუელ—ან. წერეთლისა და სხვ. ბოლოს მოთავსებულია გამოცანები, ანდაზები, შარადა, რებუსი და სხვა წასახალისებელი და გონიერული გასართობი. თვით წიგნი და სურათები, ჩვეულებისამებრ, საუფთად არის დაბეჭდილი.

ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ გუბერნიის სახალხო განათლების დირეკტორმა დამბტრიეზემ, რომელიც მამრიგებელი შეაცალა გაწეულსა ახალქალაქის მაზრაში, ჩაბარა დირეკციის საქმეები სახალხო განათლების ინსპექტორს შულგინს, ახალ დირექტორის ჩამოგოს მოსელამდე, რომელიც ამამდე ოდესელ სასწავლებლის დირექტორად იყო ქ. შუშაში.

ᲒᲐᲛᲝᲒᲘᲓᲐ რუსეთად წიგნაკი, რომელშიაც დაბეჭდილია ახალი კანონი სახაზინო მამულების მფლობელობის შესახებ სახელმწიფო გლეხთა და ახლად დასახლებულთა მიერ ამიერ-კავკასიაში (Поземельное устройство государственныхъ поселянъ, переселенцевъ и нѣмецкихъ колонистовъ, водворенныхъ на казенныхъ земляхъ въ Закавказѣ). გამოცემა თ-დ გ. ნ. დიასამიძისა. ფასი 50 შაური.

ᲤᲣᲥᲘᲚᲘᲡᲘᲡ საქალაქო სკოლების მასწავლებლენი, ქალნი და ვაჟნი, 30 ოკტომბერს გამოეთხოვნენ ტფილისის გუბერნიის სახალხო სკოლების ინსპექტორს ვ. ნ. პავლოვს, რომელიც მამრიგებელ შუაკაცად გამწესდა ბორჩალოს მაზრაში. სოდოლს ექვს საათამდე ქალაქის სახელოსნო სასწავლებელში 150 მასწავლებელზე მეტი შეგროვდა. რადგასაც ბ-ნი პავლოვი დარბაზში შევიდა, ყველა აღტაცებით მიეგებნა და მიესალმა. შემდეგ საერთად შედგენილი აღრესი მიართვეს, რომელშიაც ნათლად იხატება პირადი ღირსება, საპედაგოგოდ საადმინისტრაციო მოღვაწეობა ბ-ნ პავლოვისა, რომელთა წყალობით პატიესისცემა და სიყვარული დაიმსახურა მასწავლებელთა შორის. აღელვებულმა პავლოვმა პასუხად მხოლოდ ის წარმოსთქვა, რომ მე, როგორც სამოციან წლების დედა-აზოთა მრდეკარი, ვცდილობდი არ დამემცირებინა ჩემი ხელქვეითები, არამედ გამეძმნენეგ-

---

ᲤᲔᲚᲔᲢᲝᲜᲘ

ᲨᲣᲠᲓᲣᲚᲘ

(საკვირაო გაზეთი)

XXIX

ტფილისი, 2 ნოემბერი

ᲨᲣᲠᲓᲐᲜᲘᲡ რამ არის ყალმის ერთგვარი ისარი. შეიღლის ისარი ჰკოდავს მარტოდენ ერთს, ყალმის ისარი-კი ათობით და ოცობით აატარებს ხოლმე მაგნ.ე სულებსა. აი, თუნდა ავიღოთ „შურდულის“ XXVII-ე ნომერში სანაოლო ისარი. დედა, დედა!.. რამდენი მაგნ სული დაუკოდნია, რამდენისთვის გულის ფიცარი გაუბია! რამდენს ქვეშმრამს მიუღია თავის საკუთარ პორტრეტად ჩვენგან დახატული იუდას პორტრეტი და... სამყარზაყანოდან დაწყობილი ზაქათალიდგე ქალაქი და დაბა არ მოიპოვება, სადაც ამ „შურდულის“ ისრის წყალობით რამდენსამე ქურეს ცეცხლი არ გასწეწოდეს ქუდზედ, რუსულის ანდაზისა არ იყოს. დაკოდილნი იგინებიან, ილანძღებიან და იმეტრებიან დიდად და დიდად... ზოგი თურმე ადეოკატაც ქორაობს და სამართალში საჩივარს გვიპირებს, როგორც, მაგალითად, ვანკა-ტანკა ტრაბახოვი, ერთი ტფილელი ქართველი გვრინი... ყურზე ხახეი არ დაგვიჭრნ!..

ᲤᲔᲚᲔᲢᲝᲜᲘ

ᲨᲣᲠᲓᲣᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲔᲠᲒᲘᲡᲘ

(მოთხრობიდგან)

დაბნელებულა საშინლად,
მნათობი არსად ანათებს,
სამარის მზგავსი უკუნი
გულს გვიკლავს, სულსა გვიწყალებს.
მაგრამ რას იზამთ? ბუნებას
ეს ასე დაუდგენია:
ეროს ის ახარებს, აცინებს,
რაც სხვისთვის მოსაწყენია.
ამის ბრალია სწორედ,
ნადირთ დაუბამთ ფარხული,
დათვი ბუნდრეკობს, ეუნძულობს,
მგლისა გაილმის მაყრალი...
მელია საქათმეშია,
ტუნებზე მოსდის ღიმილი
და ამბობს: „ჩემთვის ჭზარდეთო
სულყველამ დედალ-წიწილი“...
არეულობა შექმნილა:
ცხერის ფარას მუსრსა ავლენენ,
რასაც ფარეზში ვერ სპამენ,
ტყისაკენ მიაჭარბენენ.
თან ეს საქმენი საგმირო
რომ დაუსჯელად რჩებოდეს,
ღმერთსა შესთხოვენ ერთხმადა,
კიდევ დიდხანსა ბნელოდეს...
მაგრამ, ვიმედრამი, რომ ზეცა
არ ისმენს მათსა ვედრებას
და გამოხსნის სულ მალე
ბნელისგან ქვეყნიერებასა...
მალე მზე ამობრწყინდება,
ეზე არეს მოეკლინება,
ვეფოილი ბოროტ განსდევნის
და შეიკვლება ცხოვრება!..

ცოტი.

„ᲐᲐᲰ, ᲨᲐᲨᲐᲚ!“

(რომანი)

ნაწილი მეორე

ᲐᲓᲠᲔᲣᲚᲘ-ᲒᲐᲜᲘᲗᲚᲔᲑᲐ *).

კინაბაძის მასწავლებელი საუკეთოვა ეკაი იყო: თავის გაკვეთილების გარეშე არავითარი საზოგადოებრივი საქმე არ აინტერესებდა; ცხოვრების ახალი მოვლენა მისთვის თითქმის მთელი წელიწადი უცნობი ხილი იყო; სამგზეიერდ მშვენივრად წვრთიდა მოწაფეებს პრატყელის სახაზავთა და მუჯლუგუნებით.

მოწაფეებთან მეცადინეობის დროს, მასწავლებელის საუბრის ლექსიკონში პირველი ადგილი ეჭირა შემდეგ სიტყვებს: Идіотъ, дуракъ. болванъ და სხვა ისეთს შემამკობელ სიტყვებს, რომელთა დასახელებაც მეკითხეე ღვინისათვის არ ბვემეტება.

შუამავლობით ნამდვილი ქართველი, მშვენივრად ეწყობოდა ნუნუას—ყოველ საღილზე ისე გამოიბრუეებოდა, რომ თვალები ალთა-ბალთას გაუჩბოდა; საღამოს შეიდი საათის შემდეგ კი „პოლ-ღენინში“ შეიელიდა ბილიარდზე გასაგორებლად, ან ბანქოს სათამაშოდ. საზოგადოდ მწერლობა, და განსაკუთრებით ქართული, მისთვის არ არსებობდა; სკოლებში ქართულის ენის სწავლებისა ძლიერ წინააღმდეგი იყო, ვითარცა „ნამდვილი“ პედაგოგი, საქმის საფუძვლიანად მცოდნე და „სამშობლო ქვეყნის ინტერესების დამცველი“. შეგირდებთან სამეცადინეოდ საკუთარი „წესი“ ჰქონდა მიღებული: შეგირდებს სასტიკად ეურძალოვდა, გაკვეთილების გარდა, სხვა-რამ წიგნების წაკითხვას; მისის აზრით სხვა-და-სხვა წიგნები ეშაფვლიან თავისუფალ აზრებს უნერვავდნენ გულ-ეონებში და ეს-კი ახალ-თაობისთვის ცუდი იყო,—როგორ შეიძლება თავისუფალი, ახალი აზრები? ადამიანის დამლუბველია ყოველივე ახალი: ესაა მიზეზი, რომ მოზარდ თაობას უფროსებისადმი პატივისცემა აკლდებოდა; ესაა მიზეზი, რომ თავისუფალ მოაზრეებით აივსო ქვეყანა და დიდ-პატარას შორის გარჩევა ალარ არის.

ალბად მასწავლებლის ასეთი შეხედულება იყო იმის მიზეზი, რომ თვითონ ბატონი მასწავლებელი მხოლოდ „ცარკულიარებს“ ათვალიერებდა და „ფორმის“ გულისთვის-კი რუსული ერთი საპედაგოგო ჟურნალი ჰქონდა დაკეთილი (ამას, რაკრის გზის სახელოსნოების ოსტატი ბერეზოვსკი. ვიდაც უცნობმა კაცმა დილის 7½ საათზე მიმავალ ბერეზოვსკის ხანჯალი ჩაჰკრა და დამიდა. ქორლობა სანში არ აღმოჩნდა.

ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ქალაქის გამგეობამ განხილა განცხადება ბ-ნ ბოგდანოვისა, რომელსაც განზრახული აქვს დიდებუში მტკვარზე ხიდის გამართვა და ნება-რთვასა თხოულობს. რადგან ბოგდანოვს მოხსენებაში დაწვრილებით არა ჰქონდა აღნშნული, რა პირობით ჰკისრულობს ხიდის გაკეთებას, რას ჰპირდება ქალაქს ხიდის გაკეთებას შემდეგ და სხვ., გამგეობამ დადგინა, წინადადება მისცეს ბოგდანოვს დაწვრილებით აღნიშნოს უთანავრსენი მეტნი ხიდის სკოსკეცესიოდ აღებისა და სარგებლობისა.

ᲡᲝᲚᲝᲚᲐᲙᲘᲡ გორის ქვეშ გვრიბის გამყვანთ გუშინ მოხსენება წარუდგინეს ქალაქის გამგეობას. მოხსენებაში სწერენ, რომ თანახმანი ვართ ხელშეკრულობის იმ პროექტისა, რომელიც წელს საბჭომ შეიმუშავეთ. ამასთან თხოულობენ, საბჭომ შესცვალოს სამი მუხლი ხელშეკრულობის პროექტისა. კონცესიონერები თხოულობენ: იმ შემთხვევაში, თუ ქალაქი 12 წლის შემდეგ მოისურვებს გვრიბის გამოსყიდვას, საკონცესიო ვადამდე, ქალაქმა გადაიხადოს 130,000 მანათამდე და არა 120,000 მანათამდე, როგორც ხელშეკრულობის პროექტშია აღნიშნული.

ᲩᲕᲔᲜᲔᲑᲣᲠᲘ ᲐᲛᲑᲐᲕᲘ

ᲖᲐᲛᲝᲗ-ᲘᲛᲔᲠᲔᲗᲘ (კლდეეთის საზოგადოება). „სწორედ კარგი წელიწადი გვაქვს; დაღოცოს ღმერთმა, ღვინო ბლომად მოდის, გამიმარჯვდა ვენახებიო!“—ასე გაიძახის ბაკარ მეზოგრობთა ერთი ნაწილი, გახარებული ბოლოდ ბრავანდელ მოსავლით და ნივთიერად დაიმედებული. მართლაც, ღვინის მოსავალი წელს შედარებით ბევრად უკეთესია საზოგადოდ ზემო იმერეთში, მაგრამ რამდენადაც ხარობს ამით ხალხის ერთი ნაწილი, იმდენად სწუხს და ბეღს იწყვეთის მეორე. „ასი სანაბეკ (სანაბე 11 ფუთია) რომ მომივიდეს, ჩემს მოვალეებს მაინც არ ეუვაო“,—აბობს და ასეცაა სწორედ: უმრავლესობა, ისევ როგორც სხვაგან, აქაც გაღატაკებული და დაფლეურებულია ქონებრივად, ვალებში ჩავარდნილი და რაც დრო გადის. მით უფრო ძირს ეშვება სიღარიბის უფსკრულში. ქონებრივად წინწასული უმცირესობა უფრო სცდილობს ფეხი დაეჭიროს ღარიბს უმოიკელესობას. ოღონდ-კი თითონ არ მოაკლდეს „ღვინის მოწყალეს, მისი დოვლათი და ბარაქა“ და სხვი გინდა თანაც გადაჰყოლია სიღარიბეს. გლეხი, შიმშილით რომ არ მოიკვდეს და სიმინდი იყიდოს, გადასახადი გისტუმრის საზოგადოებრივი და სახელმწიფო, რომ ათასეგარი მოთხოვნილება დაიკმაყოფილოს, „ფული უნდა იშოვნა, ამისათვისაკი ერთად ერთი მისი იმედი—ღვინოა, უნდა გაყიდოს მიმავალი მოსავალი; იძულებულია ამისათვის მუშტარი მონახოს, მისივე მახლობელი მეზობელი, ან სხვა, სულ ერთია მისთვის; იპოვის ამისთანა მუშტარს და ეხვეწება. იყიდე მერმინის მოსავლის ღვინო, ვექსილს მოგაცემო. დიდის ვედრების შემდეგ ფულიანი, შეძლებული მეზობელი სთანხმდება, რადგან საქმე სახეიროა, იღებს ბაფანგის კარი, იწერება თამასუქი ამ რიგად; გლეხი ჩყიდის ოთხ ვაბაენ ღვინოს მომავალის მოსავლისას, სანაბე-კი წელს 14 მან. იყო, ამას ვექსილიში სხეაფრივ იხსენიებს.

სწორედ გავიგოცდი, როდესაც წელს, აპრილში, ერთმა ჩემმა მეზობელმა ვექსილის ქაღალდი მომიტანა ასის მანეთისა და მითხრა: დამიწერე, ფულს ვსესხულობო, თანაც მეუბნებოდა, უვადოთ გამოიყვანეო, საქმის შინაარსი-კი დაწერის შემდეგ მითხრა; ეი ვექსილის შინაარსი: 1903 წელსა, აპრილის 5-სა დღესა, მე, ქეემორე ამისა ხელის მომწერელმან აიღე, ფულად შენ (სახელი და გვარი).. საგან სი მანეთი ეფრცხლის ფული უსარგებლოდ და მოვალე ვარ ყოველისა უმიზეზოთ და უარის უთქმელად ოქვენს პირველსავე მოთხოვნილებაზე მოგიზღოთ თქვენი კუთვნილი ფული, რასა შინა ხელს ვაწერ?. ,,ბნაირად, ოთხი სანაბე ღვინის ფასის მაგიერ: 4×14=56 მან. იწერება: ფული ასი მანეთი. 100—56=44 მან. ეს ზედმეტი, რომელის ამოგგებაც არ გაუეპირდება საჩიენრი. რომ ბეკეულიოს, ხომ ბდგებაზედ ,,ვინს-მეთქი.—შეეკეითხე. „რა ვქნა, ბაბ, შიმშილით ცოლშვილს ვერ მოვკლავ. მერე ასე თუ არ დაგწერიეო (მომატანა პირი ვექსილისა), ვერ ვიყიდიო“ მომიგო.

ეი კიდევ: გლეხი ჩყიდის ერთ სანაბეს და აძლევს 50 მან ვექსილს ჩვეულებრივ უვადოდ. მესამე „შტრაფებს“ ეუწერს; ასე და ამ რიგად, მოვა თუ არა მოსავალი, შეიქნება ფულიანი პარაპაში; „მომეცი, თორემ მიგაძაგრავ სულშიო“.—ამაკად გადასძახებს ღარიბ მეზობელს.

ფულის გადაკლება ან ბაკლება აქ მანეთით 25—30 კაპ. ნაკლებ არ წარმოიგმს. ერთ ცხრაწყაროეულ გლეხს ეაღია ვალად ზესტაფონელ ვაჭრისაგან 100 მანეთი ორას მანეთიან ვექსილში (როცა დაიხსნა მე თვითონ ვნახე). დაწერილი იყო 130 მანეთი. 1 მან.=30%. ფული

ᲒᲐᲛᲝᲒᲘᲓᲐ ᲤᲣᲠᲪᲚᲘᲡ ᲒᲐᲣᲠᲔᲜᲘᲡᲐ. ᲡᲙᲝᲚᲘᲡ ᲛᲝᲬᲐᲤᲔᲗᲐ ᲨᲝᲠᲘᲡ

ᲛᲝᲬᲐᲤᲔᲗᲐ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲛᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ

ᲛᲝᲬᲐᲤᲔᲗᲐ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲛᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ

ᲒᲣᲜᲔᲑᲐ.

ბუნებავ, შენი მშვენება
ჩემთვის სალხინო როდია!..
სევდებს უპყრიათ ეს გული,
ზედ მაწევს, როგორც ლოდია.
შენ კი მიბერავ გრილ სიოს:
ავა, შენც გიბარეო,
გეეოფა, რაც რომ იბრძოლე
და ტანჯვა აიტანეო...
როდი ვარ ეწირი, მლოიკელი,
აკეგო მონასტერია.
მე ერთად ერთი ბედში მყო
და სტანჯო მთელი ერია...
დაბერე, სიოვ, საერთოდ
ახარე გული წყლულია,
ხელი გაუსხენ ბედ-ზავთა
შეპყრობილ-შეჯიქეულია!..
მაშ, შუქი ჰფენე წყვდიადსა,
ყველგან მიაელე თვალია,
საერთოდ ჰფენე ნათელი:
უკვდავ ბუნების ვალია!..
მაშინ აეიღე ჩონგურსა,
სიმებს მოუწყოს ნებასა,
ავფეღრიალეს ტკბილის ხმით,
მოგიძღვნი ქებათ-ქებასა!..

გ. ნინატფილი

ᲙᲐᲚᲛᲘᲡ ᲪᲔᲚᲥᲛᲝᲒᲐᲜᲘ

II

ყველა ქართველს ჭგონია, რომ ის არის მარილი ქვეყნისა, დედა-ბოძი, რომელზე-

---

თვეში 25 მან. ხან ცოტა მეტი. ამ საქმეელს უნნებიად არა რაცხდა ბატონი მასწავლებელი—თუ კი ჩემ „კოლეგებნ“, მოწაფეების მიღების დროს, ვინც მეტს მისცემს, ისას მიიღებენო, მე რაღა მეძრახვებიო.

ასეთ მასწავლებელს მიაბარეს ჩვენი კინკინაძე „ასაკრეფად“.

(შემდეგი იქნება)

ᲑᲣᲜᲔᲑᲐᲗᲐ.

ბუნებავ, შენი მშვენება
ჩემთვის სალხინო როდია!..
სევდებს უპყრიათ ეს გული,
ზედ მაწევს, როგორც ლოდია.
შენ კი მიბერავ გრილ სიოს:
ავა, შენც გიბარეო,
გეეოფა, რაც რომ იბრძოლე
და ტანჯვა აიტანეო...
როდი ვარ ეწირი, მლოიკელი,
აკეგო მონასტერია.
მე ერთად ერთი ბედში მყო
და სტანჯო მთელი ერია...
დაბერე, სიოვ, საერთოდ
ახარე გული წყლულია,
ხელი გაუსხენ ბედ-ზავთა
შეპყრობილ-შეჯიქეულია!..
მაშ, შუქი ჰფენე წყვდიადსა,
ყველგან მიაელე თვალია,
საერთოდ ჰფენე ნათელი:
უკვდავ ბუნების ვალია!..
მაშინ აეიღე ჩონგურსა,
სიმებს მოუწყოს ნებასა,
ავფეღრიალეს ტკბილის ხმით,
მოგიძღვნი ქებათ-ქებასა!..

გ. ნინატფილი

ᲬᲚᲘᲡᲐᲛᲓᲔ ᲘᲗᲘᲗᲛᲘ ᲣᲡᲐᲠᲒᲔᲑᲚᲝᲕᲐ. ᲛᲝᲗᲐᲮᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐᲜᲘᲡᲜᲣᲚᲘᲐ ᲒᲐᲜᲘᲗᲚᲔᲑᲘᲡ ᲔᲓᲔᲜᲘ ᲡᲐᲛᲘ ᲬᲚᲘᲡ ᲒᲐᲜᲛᲐᲒᲚᲝᲑᲐᲨᲘ ᲒᲐᲜᲘᲗᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ. ᲛᲔᲠᲕᲔ ᲬᲚᲘᲡ ᲒᲐᲜᲛᲐᲒᲚᲝᲑᲐᲨᲘ 30 ᲗᲐᲜ. 4×30=120 ᲗᲐᲜ. ᲛᲔᲝᲠᲔ ᲬᲚᲘᲡ ᲒᲐᲜᲛᲐᲒᲚᲝᲑᲐᲨᲘ ᲒᲐᲜᲘᲗᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲓᲐᲐᲚᲬᲠᲘᲡ ᲓᲐᲛᲐᲢᲔᲑᲐ ᲙᲘᲓᲔᲕ ᲘᲗᲘᲗᲛᲘᲡ ᲗᲐᲜᲘᲡ 15 ᲗᲐᲜ.. ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲡ ᲓᲘᲓᲘ ᲣᲞᲐᲚᲘᲡᲜᲐ Დ ᲒᲔᲓᲠᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ ᲛᲘᲝᲜᲘ ᲒᲐᲮᲓᲐ. ᲡᲣᲚ 100 ᲗᲐᲜ. ᲬᲘᲜᲐ ᲬᲚᲘᲡ ᲒᲐᲜᲛᲐᲒᲚᲝᲑᲐᲨᲘ 100×150=250 ᲗᲐᲜ. ᲗᲐᲜ.-ᲘᲡ ᲖᲔᲓᲛᲔᲢᲘ. ᲘᲡᲔᲗᲘ ᲘᲧᲝᲗᲮᲝᲗ, ᲠᲝᲛ ᲒᲐᲘᲡᲣᲢᲘᲡᲜᲐ ᲔᲡ ᲤᲣᲜᲓᲘ? ᲘᲧᲝᲗ ᲗᲘᲗᲝᲜᲘᲡ ᲛᲘᲛᲔᲠᲘᲡ ᲛᲔᲠᲛᲔᲚᲘᲡᲒᲐᲜ ᲒᲐᲚᲔᲑᲘᲗ ᲘᲛ ᲓᲐᲜᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ, ᲠᲝᲛ ᲐᲮᲚ 1 ᲗᲐᲜ. 25% ᲣᲜᲓᲐ ᲐᲮᲡᲜᲐᲡ, „ᲡᲐᲠᲒᲔᲑᲚᲘᲡ ᲓᲠᲝᲗᲐ“. ᲔᲡ ᲤᲣᲜᲘ ᲓᲦᲔᲡᲪᲔ ᲒᲐᲣᲢᲣᲠᲔᲑᲔᲚᲘ ᲐᲥᲕᲡ ᲓᲐ ᲧᲝᲕᲚᲘ ᲬᲚᲘᲡ ᲒᲐᲜᲛᲐᲒᲚᲝᲑᲐᲨᲘ ᲣᲜᲓᲐ ᲐᲛᲝᲚᲘᲡ 50 ᲗᲐᲜ. ᲓᲐᲣᲬᲘᲠᲐ. 1902 ᲬᲚᲘᲡ ᲧᲝᲕᲔᲚ ᲬᲚᲘᲡ ᲒᲐᲜᲛᲐᲒᲚᲝᲑᲐᲨᲘ ᲡᲐᲠᲒᲔᲑᲚᲘᲡ 10 ᲗᲐᲜ, ᲠᲐᲜ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ ᲓᲔᲓᲘᲡ ᲮᲔᲜᲘᲡ ᲒᲐᲚᲘᲡᲐ, ᲨᲐᲠᲨᲐᲜ ᲘᲕᲔᲚᲘᲡᲘᲚᲘ ᲒᲐᲛᲘᲪᲚᲔᲚᲐ ᲛᲝᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ: „ᲐᲮᲐᲠ ᲛᲔᲜᲘᲕᲔᲚᲘᲐ ᲗᲘᲗᲝᲜᲘᲡ ᲬᲚᲘᲡᲬᲘᲜᲐᲨᲔ ᲛᲔᲠᲛᲔᲚᲘ“, ᲠᲐᲗᲐᲜᲐᲪ ᲛᲘᲠᲔᲚᲘ ᲒᲐᲛᲝᲩᲜᲓᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲬᲘᲜᲐᲨᲔ ᲛᲔᲠᲛᲔᲚᲘᲡ ᲛᲔᲠᲛᲔᲚᲘᲡᲒᲐᲜ ᲒᲐᲚᲔᲑᲘᲗ ᲘᲛ ᲓᲐᲜᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ, ᲠᲝᲛ ᲐᲮᲚ 50 ᲗᲐᲜ. ᲓᲐᲣᲬᲘᲠᲐ ᲘᲕᲔᲚᲘᲡᲘᲚᲘ 1902 ᲬᲚᲘᲡᲓᲐᲛ. ᲓᲐ.ᲚᲝᲡᲐᲠᲐᲩᲘᲫᲔᲡᲗᲐᲜ ᲠᲝᲪᲐ ᲛᲘᲪᲣᲚᲬᲠᲐᲜ ᲓᲐ ᲪᲘᲜᲗᲘᲗ, ᲠᲐᲓ ᲐᲢᲐᲕᲔᲓᲐ ᲛᲐᲒ ᲡᲐᲪᲛᲔᲓᲐᲕᲘ 50 ᲗᲐᲜᲐᲜᲗᲘᲡ ᲬᲐᲒᲠᲔᲓᲘᲗ 90 ᲗᲐᲜ. ᲓᲐ ᲘᲑᲚᲐ ᲙᲘᲓᲔᲕ ᲘᲕᲔᲚᲘᲡᲘᲚᲘ ᲠᲘᲛ ᲡᲘᲗᲮᲛᲐ, ᲜᲣ ᲗᲣ ᲒᲐᲛᲔᲪᲘᲜᲐ ᲡᲘᲜᲓᲘᲡᲚᲘᲡᲐ ᲜᲔᲑᲐᲨᲘ ᲛᲘᲗᲘᲡ ᲛᲘᲗᲘᲡ ᲛᲘᲛᲔᲠᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲔᲑᲘᲗ ᲐᲠ ᲛᲝᲛᲘᲪᲘᲡᲮᲚᲔᲑᲘᲗ ᲐᲠ ᲮᲐᲠ? ᲐᲜᲒᲐᲠᲘᲨᲘᲡᲐᲛᲐ ᲡᲐᲥᲛᲔ, ᲔᲛᲘᲠᲣᲚᲘ ᲓᲠᲝᲐ, ᲔᲛᲘᲠᲗᲐ ᲮᲐᲠ? ᲐᲜᲒᲐᲠᲘᲨᲘᲡᲐᲛᲐ ᲡᲐᲥᲛᲔ, ᲔᲛᲘᲠᲣᲚᲘ ᲓᲠᲝᲐ, ᲔᲛᲘᲠᲗᲐ ᲮᲐᲠ? ᲐᲜᲒᲐᲠᲘᲨᲘᲡᲐᲛᲐ ᲡᲐᲥᲛᲔ ᲐᲠ ᲛᲝᲒᲕᲓᲘᲡ! ᲤᲣᲜᲘ ᲣᲜᲓᲐ ᲐᲮᲐᲠᲢᲧᲝᲗ ᲙᲐᲞᲘᲪᲘᲗ ᲙᲐᲞᲘᲪᲘᲗ ᲣᲜᲓᲐ ᲛᲝᲒᲐᲠᲘᲨᲘᲡ. ᲔᲓᲘᲡ ᲛᲘᲜᲐᲗᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲔᲑᲘᲗ ᲐᲠ ᲛᲝᲛᲘᲪᲘᲡᲮᲚᲔᲑᲘᲗ ᲐᲠ ᲮᲐᲠ? ᲐᲜᲒᲐᲠᲘᲨᲘᲡᲐᲛᲐ ᲡᲐᲥᲛᲔ ᲐᲠ ᲛᲝᲒᲕᲓᲘᲡ! ᲤᲣᲜᲘ ᲣᲜᲓᲐ ᲐᲮᲐᲠᲢᲧᲝᲗ ᲙᲐᲞᲘᲪᲘᲗ ᲙᲐᲞᲘᲪᲘᲗ ᲣᲜᲓᲐ ᲛᲝᲒᲐᲠᲘᲨᲘᲡ. ᲛᲐᲛᲐᲗᲘᲡ ᲛᲝᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐᲜᲘᲡᲜᲣᲚᲘᲐ ᲒᲐᲜᲘᲗᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲓᲐᲐᲚᲬᲠᲘᲡ ᲓᲐᲛᲐᲢᲔᲑᲐ ᲙᲘᲓᲔᲕ ᲘᲗᲘᲗᲛᲘᲡ ᲗᲐᲜᲘᲡ 15 ᲗᲐᲜ.. ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲡ ᲓᲘᲓᲘ ᲣᲞᲐᲚᲘᲡᲜᲐ Დ ᲒᲔᲓᲠᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ ᲛᲘᲝᲜᲘ ᲒᲐᲮᲓᲐ. ᲡᲣᲚ 100 ᲗᲐᲜ. ᲬᲘᲜᲐ ᲬᲚᲘᲡ ᲒᲐᲜᲛᲐᲒᲚᲝᲑᲐᲨᲘ 100×150=250 ᲗᲐᲜ. ᲗᲐᲜ.-ᲘᲡ ᲖᲔᲓᲛᲔᲢᲘ. ᲘᲡᲔᲗᲘ ᲘᲧᲝᲗᲮᲝᲗ, ᲠᲝᲛ ᲒᲐᲘᲡᲣᲢᲘᲡᲜᲐ ᲔᲡ ᲤᲣᲜᲓᲘ? ᲘᲧᲝᲗ ᲗᲘᲗᲝᲜᲘᲡ ᲛᲘᲛᲔᲠᲘᲡ ᲛᲔᲠᲛᲔᲚᲘᲡᲒᲐᲜ ᲒᲐᲚᲔᲑᲘᲗ ᲘᲛ ᲓᲐᲜᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ, ᲠᲝᲛ ᲐᲮᲚ 1 ᲗᲐᲜ. 25% ᲣᲜᲓᲐ ᲐᲮᲡᲜᲐᲡ, „ᲡᲐᲠᲒᲔᲑᲚᲘᲡ ᲓᲠᲝᲗᲐ“. ᲔᲡ ᲤᲣᲜᲘ ᲓᲦᲔᲡᲪᲔ ᲒᲐᲣᲢᲣᲠᲔᲑᲔᲚᲘ ᲐᲥᲕᲡ ᲓᲐ ᲧᲝᲕᲚᲘ ᲬᲚᲘᲡ ᲒᲐᲜᲛᲐᲒᲚᲝᲑᲐᲨᲘ ᲣᲜᲓᲐ ᲐᲛᲝᲚᲘᲡ 50 ᲗᲐᲜ. ᲓᲐᲣᲬᲘᲠᲐ. 1902 ᲬᲚᲘᲡ ᲧᲝᲕᲔᲚ ᲬᲚᲘᲡ ᲒᲐᲜᲛᲐᲒᲚᲝᲑᲐᲨᲘ ᲡᲐᲠᲒᲔᲑᲚᲘᲡ 10 ᲗᲐᲜ, ᲠᲐᲜ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ ᲓᲔᲓᲘᲡ ᲮᲔᲜᲘᲡ ᲒᲐᲚᲘᲡᲐ, ᲨᲐᲠᲨᲐᲜ ᲘᲕᲔᲚᲘᲡᲘᲚᲘ ᲒᲐᲛᲘᲪᲚᲔᲚᲐ ᲛᲝᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ: „ᲐᲮᲐᲠ ᲛᲔᲜᲘᲕᲔᲚᲘᲐ ᲗᲘᲗᲝᲜᲘᲡ ᲬᲚᲘᲡᲬᲘᲜᲐᲨᲔ ᲛᲔᲠᲛᲔᲚᲘᲡ ᲛᲔᲠᲛᲔᲚᲘᲡᲒᲐᲜ ᲒᲐᲚᲔᲑᲘᲗ ᲘᲛ ᲓᲐᲜᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ, ᲠᲝᲛ ᲐᲮᲚ 50 ᲗᲐᲜ. ᲓᲐᲣᲬᲘᲠᲐ ᲘᲕᲔᲚᲘᲡᲘᲚᲘ 1902 ᲬᲚᲘᲡᲓᲐᲛ. ᲓᲐ.ᲚᲝᲡᲐᲠᲐᲩᲘᲫᲔᲡᲗᲐᲜ ᲠᲝᲪᲐ ᲛᲘᲪᲣᲚᲬᲠᲐᲜ ᲓᲐ ᲪᲘᲜᲗᲘᲗ, ᲠᲐᲓ ᲐᲢᲐᲕᲔᲓᲐ ᲛᲐᲒ ᲡᲐᲪᲛᲔᲓᲐᲕᲘ 50 ᲗᲐᲜᲐᲜᲗᲘᲡ ᲬᲐᲒᲠᲔᲓᲘᲗ 90 ᲗᲐᲜ. ᲓᲐ ᲘᲑᲚᲐ ᲙᲘᲓᲔᲕ ᲘᲕᲔᲚᲘᲡᲘᲚᲘ ᲠᲘᲛ ᲡᲘᲗᲮᲛᲐ, ᲜᲣ ᲗᲣ ᲒᲐᲛᲔᲪᲘᲜᲐ ᲡᲘᲜᲓᲘᲡᲚᲘᲡᲐ ᲜᲔᲑᲐᲨᲘ ᲛᲘᲗᲘᲡ ᲛᲘᲗᲘᲡ ᲛᲘᲛᲔᲠ

ქვეშს ᲐᲮᲠᲐ «ᲗᲘᲛᲔᲠ-ᲒᲘᲜᲔᲠᲘᲡ» ᲒᲐᲨᲚᲘᲡ ᲡᲘᲫᲣᲠᲔᲑᲘᲡ, ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲠᲐᲓᲒᲐᲜ, ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲘ ᲨᲘᲠᲘᲗ, ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲔᲑᲘᲡ ᲠᲔᲓᲐᲥᲢᲝᲠᲘ ᲓᲐ ᲐᲛᲘᲗᲘᲡ ᲓᲠᲝᲗᲐ ᲡᲐᲤᲘᲪᲔᲠᲘ ᲒᲐᲛᲔᲠᲘᲚᲘᲐ ᲓᲐ ᲛᲘ ᲒᲐᲮᲚᲔᲑᲐᲠ, ᲘᲕᲝᲜᲘᲫᲔ, ᲐᲥᲔᲡᲐᲜ ᲮᲐᲯᲐ ᲩᲛᲘᲗᲖᲔ ᲐᲛᲘᲗᲘᲡ-ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲐ.

ᲐᲛᲘᲡ ᲗᲐᲛᲐᲨᲘᲡ ᲛᲘ ᲬᲘᲠᲜᲔᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲨᲔᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐᲜ ᲮᲐᲯᲐᲡ, ᲠᲐᲛᲘᲚᲔᲑᲘᲗᲐᲪ ᲩᲐᲜᲓᲐ ᲠᲣᲡᲣᲚᲘ ᲒᲐᲮᲚᲔᲑᲐᲠᲘ ᲓᲐ ᲐᲛᲘᲗᲘᲡ ᲓᲠᲝᲗᲐ ᲡᲐᲤᲘᲪᲔᲠᲘ ᲒᲐᲛᲔᲠᲘᲚᲘᲐ ᲓᲐ ᲛᲘᲜᲓᲐ ᲓᲠᲝᲗᲐ ᲨᲔᲛᲘᲡᲛᲔᲑᲘᲡᲐᲙᲔᲜ ᲬᲚᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲩᲔᲜᲐ.

ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲝᲜᲐᲪᲔᲛᲘ ᲮᲐᲯᲐᲚᲘ ᲐᲛ ᲓᲐᲜᲨᲣᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘ ᲨᲔᲠᲯᲔᲚᲓᲐᲓ ᲛᲘᲛᲘᲪᲔᲛᲣᲚᲘ ᲒᲐᲮᲚᲔᲑᲐᲠ ᲒᲐᲛᲝᲩᲔᲜᲐ ᲒᲐᲛᲘᲜᲗᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑᲐ. ᲠᲝᲓᲘᲡ ᲓᲐᲜᲐᲮᲕᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲡ ᲬᲐᲠᲛᲝᲓᲒᲔᲜᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲠᲔᲤᲝᲠᲛᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ, — ᲛᲐᲠᲗᲐᲚᲘᲐ ᲐᲠᲐᲐ. ᲒᲠᲘᲜᲓᲐᲜᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲡᲐᲤᲠᲐᲜᲒᲔᲗᲘᲡ ᲔᲚᲩᲘᲜᲔᲑᲘᲡ ᲛᲝᲬᲛᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲛᲝᲣᲪᲘᲐᲚᲘᲡ ᲓᲐᲜᲐᲗᲘᲡ ᲠᲣᲡᲣᲚᲘ ᲠᲔᲤᲝᲠᲛᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ, — ᲛᲐᲠᲗᲐᲚᲘᲐ ᲐᲠᲐᲐ. ᲒᲠᲘᲜᲓᲐᲜᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲡᲐᲤᲠᲐᲜᲒᲔᲗᲘᲡ ᲔᲚᲩᲘᲜᲔᲑᲘᲡ ᲛᲝᲬᲛᲔᲑᲘᲡ ᲗᲐᲜᲐᲛᲔᲓᲠᲝᲕᲔ ᲜᲝᲢᲐᲪᲘᲐ, ᲐᲚᲑᲐᲓ, ᲨᲔᲫᲚᲔᲑᲐ ᲠᲝᲒᲝᲠᲛᲘᲡ ᲐᲡᲢᲠᲘᲐ-ᲠᲣᲡᲔᲗᲘᲡ ᲗᲐᲜᲐᲛᲔᲓᲠᲝᲕᲔ ᲜᲝᲢᲐᲪᲘᲐᲨᲘ. ᲐᲮᲚᲐ ᲛᲘᲜᲓᲐᲪᲘᲐ ᲠᲝᲒᲝᲠᲛᲘᲡ ᲐᲡᲢᲠᲘᲐ-ᲠᲣᲡᲔᲗᲘᲡ ᲗᲐᲜᲐᲛᲔᲓᲠᲝᲕᲔ ᲜᲝᲢᲐᲪᲘᲐᲨᲘ ᲓᲐᲛᲝᲣᲙᲘᲓᲔᲡ, ᲠᲝᲒᲝᲠᲛᲘᲡ ᲐᲡᲢᲠᲘᲐ-ᲠᲣᲡᲔᲗᲘᲡ ᲗᲐᲜᲐᲛᲔᲓᲠᲝᲕᲔ ᲜᲝᲢᲐᲪᲘᲐᲨᲘ ᲓᲐᲛᲝᲣᲙᲘᲓᲔᲡ ᲠᲝᲒᲝᲠᲛᲘᲡ ᲐᲡᲢᲠᲘᲐ-ᲠᲣᲡᲔᲗᲘᲡ ᲗᲐᲜᲐᲛᲔᲓᲠᲝᲕᲔ ᲜᲝᲢᲐᲪᲘᲐᲨᲘ. ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲛᲘᲜᲓ ᲣᲜᲓᲐ ᲒᲘᲜᲓᲔᲡ ᲠᲝᲒᲝᲠᲛᲘᲡ ᲐᲡᲢᲠᲘᲐ-ᲠᲣᲡᲔᲗᲘᲡ ᲗᲐᲜᲐᲛᲔᲓᲠᲝᲕᲔ ᲜᲝᲢᲐᲪᲘᲐᲨᲘ. ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲛᲘᲜᲓ ᲣᲜᲓᲐ ᲒᲘᲜᲓᲔᲡ ᲠᲝᲒᲝᲠᲛᲘᲡ ᲐᲡᲢᲠᲘᲐ-ᲠᲣᲡᲔᲗᲘᲡ ᲗᲐᲜᲐᲛᲔᲓᲠᲝᲕᲔ ᲜᲝᲢᲐᲪᲘᲐᲨᲘ, ᲠᲝᲛ ᲙᲐᲠᲒᲐ ᲮᲐᲜᲐ ᲒᲐᲘᲒᲔᲣᲚᲘᲡᲬᲘᲜᲗᲘᲡ, ᲡᲐᲜᲐᲛ ᲐᲠᲘᲡ ᲡᲐᲭᲘᲠᲝ ᲘᲥᲒᲔᲡ ᲓᲐᲛᲐᲚᲕᲐ ᲓᲐ ᲐᲛᲘᲗᲘᲡ ᲡᲐᲭᲘᲠᲝ ᲘᲥᲜᲐ ᲡᲮᲕᲐ ᲠᲝᲜᲘᲡᲛᲘᲪᲘᲐᲜᲗᲐ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲕᲐᲛ.

1 ᲛᲐᲓᲚᲝᲑᲐ.

ᲕᲐᲜᲯᲐᲕᲘ. ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲐᲛᲘᲗᲘᲡ, ᲘᲣᲜ-ᲨᲘᲙᲐᲛᲘ ᲓᲐ ᲒᲔᲜᲔᲠᲐᲚᲘᲡ ᲛᲐᲛ ᲒᲐᲛᲝᲣᲪᲮᲐᲪᲔᲡ ᲓᲐᲒᲬᲔᲕᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲓᲐᲐᲛᲐᲧᲝᲤᲘᲚᲘᲡᲐ ᲩᲘᲜᲔᲗᲘᲡ ᲛᲝᲐᲠᲘᲡᲗᲐᲛ. — ᲘᲠᲚᲐᲜᲓᲘᲐᲜᲘ, — ᲩᲘᲜᲔᲗᲘᲡ ᲡᲐᲥᲝᲛᲔ ᲨᲔᲛᲬᲘᲚᲝᲑᲘᲗᲘ ᲓᲐ ᲛᲐᲜᲯᲣᲠᲘᲐᲡᲐᲙᲔᲜ ᲯᲐᲠᲔᲑᲘᲡ ᲛᲔᲜᲯᲘᲜᲔᲑᲘᲡ.

ᲠᲘᲒᲔᲚᲘ. ᲐᲙᲣᲠᲗᲘᲡᲣᲚᲘ ᲡᲣᲚᲘᲠᲗᲐ-ᲐᲕᲐᲓᲛᲧᲝᲤᲝᲗᲐ ᲛᲝᲜᲐᲪᲔᲜᲔᲑᲘ 120 ᲐᲕᲐᲓᲛᲧᲝᲤᲝᲗᲐᲗᲕᲘᲡ.

ᲗᲘᲜᲔᲗᲘᲡ. ᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲘᲡ ᲛᲝᲜᲐᲪᲔᲜᲔᲑᲘ ᲐᲓᲛᲘᲠᲐᲚᲘ ᲐᲚᲘᲞᲚᲘᲣᲘᲐ ᲜᲝᲛᲑᲔᲠᲘᲡ 5-Ს ᲞᲝᲠᲢ-ᲐᲠᲗᲣᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲞᲔᲢᲔᲠᲑᲣᲠᲒᲘᲡ ᲒᲐᲛᲒᲖᲐᲕᲠᲔᲑᲐ. — ᲘᲣᲜ-ᲨᲘᲙᲐᲛᲘ ᲐᲪᲜᲝᲑᲐ ᲩᲘᲜᲔᲗᲘᲡ ᲛᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲐ, 45,000 ᲯᲐᲪᲘ ᲛᲧᲐᲚᲘ ᲨᲔᲛᲝᲐ ᲛᲐᲜᲯᲣᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲯᲔᲠᲐᲓᲐᲛ.

ᲢᲝᲙᲘᲝ. ᲙᲝᲛᲔᲠᲪᲘᲐᲡ ᲓᲐ ᲠᲝᲖᲜᲔᲚᲘᲡ ᲑᲐᲜᲙᲘᲡ ᲩᲐᲛᲝᲩᲔᲜᲐ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲗᲘᲪ ᲛᲔᲢᲝᲐᲓ ᲪᲘᲪᲠᲘᲗ ᲮᲐᲚᲘᲡ ᲒᲐᲡᲐᲪᲔᲛᲘ ᲓᲐᲬᲧᲝᲗ.

ᲣᲠᲛᲘᲐ. ᲘᲜᲓᲒᲚᲘᲡᲘᲡ, ᲐᲛᲒᲠᲘᲙᲘᲡ, ᲞᲠᲝᲛᲢᲔᲡᲢᲐᲜᲢᲘᲡ ᲓᲐ ᲙᲐᲗᲝᲚᲘᲙᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲡᲘᲘᲗᲛᲔᲑᲘ ᲨᲔᲣᲠᲗᲔᲡᲓᲐᲜ ᲠᲣᲡᲔᲗᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲠᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲛᲓᲘᲜᲐᲠᲔᲑᲘᲡ ᲛᲝᲛᲑᲠᲔᲚᲘᲡ ᲥᲕᲔᲨ ᲨᲔᲛᲓᲔᲑᲘ ᲓᲐᲛᲝᲣᲙᲘᲓᲔᲡ